



تعامل ژئوپلیتیک و حقوق بین الملل انرژی

دکتر سیدعباس پورهاشمی، سحر زارعی، یلدا خلعتبری

- ۱- استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
 - ۲- دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
 - ۳- دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران
- Email: S.ZAREI80@GMAIL.COM

چکیده

اگر ژئوپلیتیک را مطالعه ی روابط پیچیده قدرت در نظام بین الملل مبتنی بر جغرافیای سیاسی، اقتصاد و فرهنگ بدانیم، انرژی به عنوان منبع اولیه فعالیت های بشر در تمام ابعاد زندگی نقش مهمی در این چارچوب دارد. در روابط بین الملل معاصر، ترسیم صحیح تعامل ژئوپلیتیک با انرژی میتواند فرصتهای زیادی را فرآوری تصمیم گیران و تصمیم سازان سیاست خارجی یک کشور قرار دهد. از سوی دیگر حقوق بین الملل انرژی به عنوان یکی از رشته های نسبتا جدید در تعامل با ژئوپلیتیک شکل گرفته و توسعه یافته است. اکتشاف، استخراج، انتقال انرژی، پایان پذیری منابع سوخت های فسیلی و ظهور مشکلات زیست محیطی گفتمان جدیدی را در روابط بین الملل ایجاد نموده است. اینکه برای توسعه پایدار و حفظ محیط زیست، استفاده از حامل های انرژی فسیلی باید با منابع انرژی تجدیدپذیر نظیر انرژی باد، انرژی خورشیدی، انرژی گرمای زمین، انرژی زیست توده و غیره جایگزین گردد، آغازی بر نزاع جدید ژئوپلیتیک در جهان معاصر است. در همین راستا و با توجه به نکات مثبت ملاحظات زیست محیطی - اقتصادی و به خصوص قوانین وضع شده در سایر نظامهای حقوقی از قبیل اتحادیه اروپا همچون تصویب معاهده راجع به منشور انرژی ۱۹۹۴ و از آنجا که بررسی و تجزیه و تحلیل مسئله انرژی و وضعیت آن نه تنها از دیدگاه زیست محیطی و اقتصادی بلکه از نظر ژئوپلیتیک و حقوقی دارای جایگاه ویژه ای است، تحقیق حاضر، از طریق بررسی وضعیت منابع و مصارف انرژی در حقوق اتحادیه اروپا و نیز سیاستهای اساسی اتحادیه اروپا در زمینه انرژی همچون حفاظت از محیط زیست، بکارگیری انرژیهای تجدیدپذیر، تنوع منابع انرژی، بکارگیری تکنولوژی های جدید در کاهش مصرف انرژی، گسترش همکاری های بین المللی و وضع قوانین و مقررات منطقه ای در خصوص انرژی و حفاظت محیط زیست به تعامل ژئوپلیتیک و حقوق بین الملل انرژی به ارایه الگوی حقوقی در ایران می پردازد.

واژه های کلیدی: ژئوپلیتیک، حقوق انرژی، اتحادیه اروپا، محیط زیست، قوانین داخلی، حقوق بین الملل محیط زیست.